

Ο Κολοκοτρώνης στον Εθνικό Κήπο

Της ΜΑΡΩΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

Ξαφνιάζουν λίγο τα πορτρέτα των αγωνιστών του 1821, έτσι όπως κοιτάζουν τους διαβάτες της λεωφόρου Βασιλίσσης Σοφίας. Οι φυσιογνωμίες τους, γνωστές στους περισσότερους από εμάς, απενίζουν με σοβαρότητα τους νεοέλληνες, με φόντο τον Εθνικό Κήπο. Είναι ταυτόχρονα οικείοι μας από τα σχολικά βιβλία και τις πολλές προσωπογραφίες της εποχής, αλλά και λίγο διαφορετικοί.

Ο δημιουργός των πορτρέτων που παρουσιάζονται στην υπαίθρια έκθεση «Η Ιστορία έχει πρόσωπο», ο Βέλγος διπλωμάτης Μπενζάμεν Μαρί, τους συνάντησε στην οθωνική Ελλάδα (1839-1844), όταν ο Επανάσταση ήταν πλέον παρελθόν. Ήταν η ώψη τους είναι λίγο κουρασμένη, τα χρόνια και οι κακουχίες έχουν βαρύνει επάνω στους γεροντότερους, το ίδιο και οι πολιτικές κρίσεις που βασάνισαν το μεταεπαναστατικό κράτος: Ο Κολοκοτρώνης δεν είναι πλέον ευθυτενής και ο ανιψιός του ο Νικηταράς έχει βγει μόλις από τη φυλακή και

φαίνεται σοβαρά καταπονημένος, καθώς ποζάρει για τον εραστέχνη ζωγράφο Μαρί.

Η συγκεκριμένη επετειακή έκθεση –συνδιοργάνωση του Ιδρύματος Σύλβιας Ιωάννου, του Εθνικού Ιστορικού Μουσείου (ΕΙΜ) και του Δήμου Αθηναίων– είναι ξεχωριστή όχι μόνον επειδή απεικονίζει την Ιστορία, αλλά κι επειδή τη φέρνει στα ανθρώπινα μέτρα. Αγωνιστές, πολιτικοί, ιερωμένοι, λόγιοι, φιλέλληνες, άνθρωποι καθημερινοί, ποζάρουν υπομονετικά για τον αυτόληπτο πορτρετίστα, κι εκείνος καταφέρνει να συλλάβει την έκφρασή τους – μερικές φορές ίσως και τις σκέψεις τους.

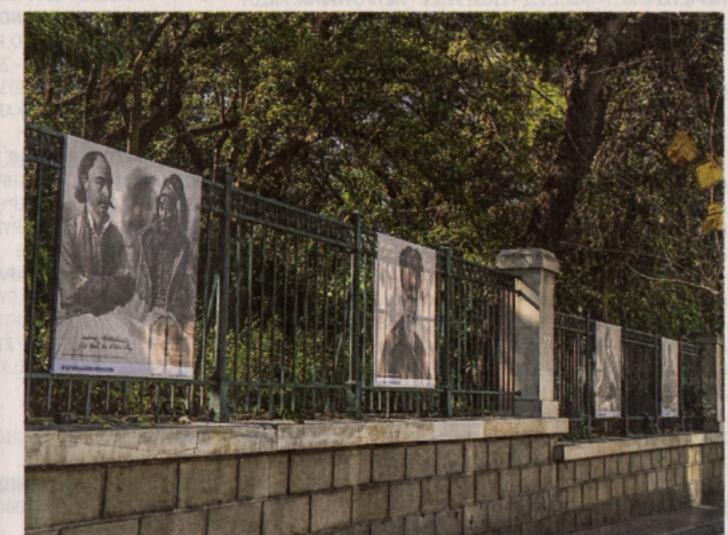
«Ήταν εξαιρετικός φυσιογνωμοτής», μας λέει ο Δημήτρα Κουκίου, προϊσταμένη της Βιβλιοθήκης και αναπλ. διευθύντρια του ΕΙΜ. «Χάρη στην παρατηρητικότητά του και στο ενδιαφέρον για τους ανθρώπους αυτής της χώρας στην οποία διορίστηκε ως διπλωματικός εκπρόσωπος του Βελγίου, έχουμε σήμερα εικόνες που αναδεικνύουν άγνωστα πρόσωπα της εποχής. Μάλιστα, η συμβολή του είναι

Δημιουργός των πορτρέτων της υπαίθριας έκθεσης «Η Ιστορία έχει πρόσωπο» είναι ο Βέλγος διπλωμάτης Μπενζάμεν Μαρί.

ανεκτίμητη στο επίπεδο της τοπικής ιστορίας». Στην έκθεση παρουσιάζονται 22 πίνακες από τα 320

πρόσωπα που σκιτσάρισε ο Μαρί. Τα σχέδια φιλοτεχνήθηκαν εκ του φυσικού, κυρίως στην Αθήνα, και δημοσιεύονται για πρώτη φορά. Αποκαλύπτουν την ευαίσθητη και διεισδυτική ματιά ενός ανθρώπου που, μολονότι ήρθε στη χώρα μας με αποστολή τη σύναψη εμπορικής συνθήκης μεταξύ του Βελγίου και της Ελλάδας, έγινε, όπως καρκητηριστικά λέει η κυρία Κουκίου, «ένας φωτορεπόρτερ της εποχής. Τα γρήγορα αντανακλαστικά του, η ταχύτητα στο σχέδιο και η επιθυ-

μία να καταγράψει τα τεκταινόμενα – όχι μόνο φυσιογνωμίες, αλλά και χαρακτήρες, συμπεριφορές, εμφάνισης – είναι ιδιαίτερα φανερά στις πολυπρόσωπες συνθέσεις των Πληρεξούσιων, μια «ανταπόκριση» από την Εθνική Συνέλευση του 1843-44 την οποία παρακολούθησε», προσθέτει.

Περισσότερα ιστορικά στοιχεία καθώς και πληροφορίες για τα εικονιζόμενα πρόσωπα περιέχονται στην έκθεση του Ιδρύματος Σύλβιας Ιωάννου και της Ιστορικής έκθεσης της Εθνικής Βιβλιοθήκης.

© Διάρκεια έως τον Απρίλιο.

Εθνολογικής Εταιρείας της Ελλάδος - Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, «Η Ιστορία έχει πρόσωπο - Μορφές του 1821 στην Ελλάδα του Οθωνα από τον Βέλγο διπλωμάτη Benjamin Mary» (2020). Η έκδοση είναι καρπός τριετούς εργασίας, αφού χρειάστηκε να αφιερωθεί πολύς κόπος ώστε να γίνουν πι τεκμηρίωση και η ταύτιση των εικονιζόμενων προσώπων και να συνταχθούν τα βιογραφικά τους.